

Львівський національний університет імені Івана Франка

(повне найменування вищого навчального закладу)

Філологічний факультет

Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного
факультету

доц. Крохмальний Р. О.

“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна слов'янська драма

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва напрямку підготовки)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька перша – чеська</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма «Сучасна слов'янська драма» для студентів за спеціальністю 035 «Філологія», напрям підготовки 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 9 с.

Розробники: Татаренко А. Л., професор кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького, доктор філологічних наук

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

«31» серпня 2023 року

 (доц. Сорока О.Б.)

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

«31» серпня 2023 року Голова

 (доц. Крохмальний Р.О.)

Опис навчальної дисципліни
«Сучасна слов'янська драма»

Пояснювальна записка

Завданням курсу «Сучасна слов'янська драма» є ознайомлення студентів-славістів з найновішими тенденціями розвитку драми у літературах слов'янських народів та їхніми чільними представниками. Курс покликаний забезпечити розуміння головних тенденцій розвитку драматургії кінця ХХ-початку ХХІ століття на прикладі зміни поетикальних прозових парадигм у слов'янських літературах. Вивчаючи цю дисципліну, студенти отримують широку палітру інформації літературно-теоретичного й історико-літературного характеру, вчать оперувати відповідними термінами, а також знайомляться з найсучаснішими тенденціями розвитку української та (передовсім словінослов'янської драматургії).

Курс містить компаративну складову, допомагаючи «вписати» твори української та інших слов'янських літератур у контекст світової драматургії, а також побачити їхній зв'язок з актуальним життям, розвитком науки й культури.

Широкий огляд драматичного компоненту сучасних слов'янських літератур допомагає зорієнтуватись у найактуальніших явищах письменства, слугує добрим теоретичним підґрунтям для вивчення окремих слов'янських письменств ХХІ століття. Курс «Сучасна слов'янська драма» привчає до практики «close reading», спонукає бачити паралелі між драматургією та життям, вчить читати світ як текст.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень магістр	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 гуманітарні науки</u> (шифр, назва)	<u>Нормативна</u>	
Модулів – 1	Спеціальність 035 Філологія	<i>Рік підготовки:</i> 1-й	
Змістових модулів – 1	Спеціалізація 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська	<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 90		3-й	
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	16	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16	
		<i>Лабораторні</i>	

студента – 5,6		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	год.
		ІНДЗ:	
		Вид контролю: залік	

Мета курсу – допомогти студентів оволодіти знаннями про основні тенденції розвитку сучасної слов'янської драми і запропонувати алгоритм для їх постійного оновлення.

Курс має загальнотеоретичні і практичні цілі. Загальнотеоретичні цілі курсу «Сучасна слов'янська драма»

полягають в тому, щоб:

- зрозуміти головні еволюційні процеси, які відбуваються в драматургічному сегменті літератур постмодерної доби;
- осмислити філософське й культурологічне підґрунтя сучасної драматургії;
- усвідомити зв'язок між окремими національними літературами однієї епохи, як і відмінності між ними.

Практичні цілі курсу вбачаємо в тому, що він допоможе:

- сформулювати картину сучасного драматургічного письменства і зорієнтуватися в його розмаїтій пропозиції;
- розвинути навички креативного читання драматургічного тексту;
- усвідомити характер зв'язку між сучасною драматургією та реальністю;
- отримати багату й різнобічну інформацію про важливі твори сучасної слов'янської драматургії; майбутнім перекладачам допоможе зорієнтуватись у тому, які драми їм було б цікаво перекладати.

Студент повинен

знати:

- факти й тенденції історії розвитку драматургії сучасних слов'янських літератур;
- найновіші поетикальні напрямки в літературах слов'янських народів та їх чільних представників; літературознавчі терміни, які з'явилися в постмодерний період; твори, які найповніше втілюють поетику кожного з етапів постмодерну;
- знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

уміти:

- аналізувати художні драматичні твори, літературні явища, вписувати їх у відповідний контекст;
- оперувати термінами сучасної літературної теорії і в їхньому світлі аналізувати драматургічні твори постмодерного письменства, а також характеризувати найсучасніші тенденції розвитку драматургії української та зарубіжних (передовсім слов'янських літератур);
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

- організувати процес свого навчання й самоосвіти;
- розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

Програма навчальної дисципліни «Сучасна слов'янська драма»

Тема 1. Особливості драми як літературного роду. Походження драми. Види драми. Зміни, яких зазнала драма у ХХ-ХХІ ст. Місце драми в сучасних слов'янських літературах Місце драми у історії слов'янських літератур.

Тема 2. Сучасна українська драма. Особливості проблематики й поетики. Війна в сучасній українській драмі.

Тема 3. Сучасна польська драма. Сучасна болгарська драма

Тема 4. Творчість сучасних болгарських драматургів.

Тема 5. Сучасна словенська драма. Передумови її становлення.

Тема 6. Сучасна словацька драматургія. Сучасна чеська драматургія

Тема 7. Сучасна сербська драма. Сучасна хорватська драматургія

Тема 8. Молоді українські драматурги. Автобіографізм у драматургії Драматургія Ольги Мацюпи

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Особливості драми як літературного роду. Походження драми. Види драми. Зміни, яких зазнала драма у ХХ-ХХІ ст. Місце драми в сучасних слов'янських літературах Місце драми у історії слов'янських літератур.		1	1			11						
Тема 2. Сучасна українська драма. Особливості		2	2			11						

проблематики й поетики. Війна в сучасній українській драмі.														
Тема 3. Сучасна польська драма. Сучасна болгарська драма		2	2			11								
Тема 4. Творчість сучасних болгарських драматургів.		2	2			11								
Тема 5. Сучасна словенська драма. Передумовий становлення.		2	2			11								
Тема 6. Сучасна словацька драматургія. Сучасна чеська драматургія		2	2			11								
Тема 7. Сучасна сербська драма. Сучасна хорватська драматургія		2	2			11								
Тема 8. Молоді українські драматурги. Автобіографізм у драматургії Драматургія Ольги Мацюпи		2	2			13								
Модульний контроль		1	1											
Усього годин		16	16											

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Особливості драми як літературного роду. Походження драми. Види драми. Зміни, яких зазнала драма у XX-XXI ст. Місце драми в сучасних слов'янських літературах Місце драми у історії слов'янських літератур.	2
2	Тема 2. Сучасна українська драма. Особливості проблематики й поетики. Війна в сучасній українській драмі.	2
3	Тема 3. Сучасна польська драма. Сучасна болгарська драма	2
4	Тема 4. Творчість сучасних болгарських драматургів.	2

5	Тема 5. Сучасна словенська драма. Передумовії становлення.	2
6	Тема 6. Сучасна словацька драматургія. Сучасна чеська драматургія	2
7	Тема 7. Сучасна сербська драма. Сучасна хорватська драматургія	2
8	Тема 8. Молоді українські драматурги. Автобіографізм у драматургії Драматургія Ольги Мацюпи	2

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Особливості драми як літературного роду. Походження драми. Види драми. Зміни, яких зазнала драма у ХХ-ХХІ ст. Місце драми в сучасних слов'янських літературах Місце драми у історії слов'янських літератур.	11
2	Тема 2. Сучасна українська драма. Особливості проблематики й поетики. Війна в сучасній українській драмі.	11
3	Тема 3. Сучасна польська драма. Сучасна болгарська драма	11
4	Тема 4. Творчість сучасних болгарських драматургів.	11
5	Тема 5. Сучасна словенська драма. Передумовії становлення.	11
6	Тема 6. Сучасна словацька драматургія. Сучасна чеська драматургія	11
7	Тема 7. Сучасна сербська драма. Сучасна хорватська драматургія	11
8	Тема 8. Молоді українські драматурги. Автобіографізм у драматургії Драматургія Ольги Мацюпи	11
	Разом	88

Самостійна робота включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, самостійне вивчення окремих тем чи питань, що не розглядаються в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, виконання системи вправ практичного характеру, підготовку до модульних контрольних робіт та заліку (Чеська література епохи бароко, доби Просвітництва) – 36 год.

9. Методи навчання

Словесні (лекції у формі пояснень, розповідей та бесід); наочні (застосування ілюстрацій та демонстрацій, що відповідають темі лекційних та практичних занять); практичні (на основі прочитаних художніх творів та критичної літератури аналізується творчість автора або особливості літературної епохи).

10. Методи контролю

Оцінювання проводиться за 5-бальною шкалою.

Оцінюються усні відповіді студентів на практичних заняттях, зокрема оцінка формується з урахуванням вичерпності висвітлення теоретичної проблеми й аналізу художнього тексту з фокусуванням на теоретичних аспектах, які є темою заняття.

Максимальна оцінка за відповідь на занятті – 5.

Нараховані оцінки пропорційно переводяться у бали за шкалою 40:100. Також 10 балів студенти отримують на модульному контролі.

Підсумкова максимальна кількість балів - 100.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТА

5 балів (90-100)

Студент демонструє глибокі знання навчального матеріалу; уміє, подаючи різні погляди, аналізувати явища у їхньому взаємозв'язку й розвитку; логічно й послідовно відповідає на поставлені запитання; добирає переконливі аргументи, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації; уміє застосовувати теоретичні знання для виконання практичних завдань;

4 бали (81-89)

Студент демонструє ґрунтовні знання навчального матеріалу; дає аргументовані відповіді на поставлені запитання; логічно й послідовно відповідає на поставлені запитання, уміє застосовувати теоретичні знання у ході виконання практичних завдань;

3 бали (71-79)

Студент демонструє міцні знання навчального матеріалу, загалом аргументовані відповіді містять певні (несуттєві) неточності; у відповіді помітний репродуктивний характер, студент недостатньо застосовує теоретичні знання під час виконання практичних завдань;

2 бали (61-69) Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, відповідь недостатньо аргументована, характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми, порушенням послідовності викладу; студент недостатньо застосовує теоретичні знання під час виконання практичних завдань;

1 бал (51-59)

Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, не розрізняє основну та другорядну інформацію; відповідь недостатньо аргументована, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки, поверховість у розкритті теми; попри володіння основними теоретичними знаннями студент майже не застосовує їх для виконання практичних завдань;

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Активність на практичних заняттях, поточне тестування та самостійна робота									зал ік	Сума
теми	T 1	T 2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		50
Активність на практичних заняттях	5	5	5	5	5	5	5	5		
Поточний контроль	2	2	2	2	2	2	2	4		

Оцінювання знань студентів: максимальна кількість балів за поточну успішність – 50, на іспиті – 50

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку		Залік
A	90 – 100	5	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
B	81-89	4	<i>Дуже добре</i>	
C	71-80		<i>Добре</i>	
D	61-70	3	<i>Задовільно</i>	
E	51-60		<i>Достатньо</i>	

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквіумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

12. Методичне забезпечення

Львівська богемістика (програма, методичні рекомендації, бібліографія). – Львів, 2006.

13. Рекомендована література

Основна:

1. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. зангл. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. – 503 с.
2. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / кер. проекту А. Волков. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – 636 с.
4. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. // авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К. : Академія, 2007. – (Серія «Енциклопедія ерудита»). Т. 1 : А (аба) - Л (лямент). – 608 с.
5. Денисова Т. Феномен постмодернізму: контури й орієнтири / Т. Денисова // Слово і час. – 1995. – № 2. – С. 18–27.
6. Еко У. Поетика відкритого твору / Умберто Еко ; пер. Уляни Головацької // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно- критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької ; Центр гуманіт. дослідж. ЛДУ ім. І. Франка, НТШ. – Львів : Літопис, 1996. – С. 406–419.
7. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів / Умберто Еко ; пер. з англ. Мар'яна Гірняк ; наук. ред. Марія Зубрицька. – Львів : Літопис, 2004. – 383 с..
8. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. // авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К. : Академія, 2007. – (Серія «Енциклопедія ерудита»). Т. 2 : М (Маадай-Кара) - Я (я-форма). – 624 с.
9. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К. : Академія, 2006. – 752 с. – (Nota bene).
10. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії

Додаткова:

1. Барт Р. Від твору до тексту / Ролан Барт ; пер. Юрія Гудзя // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької ; Центр гуманіт. дослідж. ЛДУ ім.І. Франка, НТШ. – Львів : Літопис, 1996. – С. 378–384.
2. Бербенець Л. С. Пастись і особливості художньої репрезентації в літературі постмодернізму : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Л. С. Бербенець. – К., 2008. – 19 с.
3. Борхес Х. Л. Алеф: Прозові твори / Хорхе Луїс Борхес ; пер. зісп. – Х. : Фоліо, 2008. – 572 с. – (Бібліотека світової літератури).
4. Будний В. Порівняльне літературознавство : [підручник] / Василь Будний, Микола Льницький. – К. : Києво-Могилянська акад., 2008. – 430 с.
5. Гіпертекст [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Гіпертекст>.
6. Гундорова Т. Постмодернізм і постструктуралізм: питання текстуальності / Тамара Гундорова // Світо-вид. – 1996. – № 1(22). – С. 126–133.
7. Денисова Т. Н. Літературний процес ХХ сторіччя / Тамара Денисова // Вікно в світ: зарубіжна література : наукові дослідження, історія, методика викладання. – 1999. – № 5 (8). – С. 5–74.
8. Денисова Т. Зміна епох: [ХХ століття як літературна епоха, глибинний переворот в естетиці й художній практиці] / Т. Денисова, Г. Сиваченко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999. – № 6. – С. 40–42.
9. Денисова Т. Постмодернізм / Тамара Денисова, Галина Сиваченко // Лексикон загального та порівняльного літературознавства / кер. проекту А. Волков. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – С. 433–435.
10. Деріда Ж. Письмо та відмінність / Жак Деріда ; пер. з фр. Віктор Шовкун. – К. : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. – 602 с.
11. Завадський Ю. Типологія й поетика мережевої літератури і сучасне західне літературознавство : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 «Теорія літератури» / Ю. Р. Завадський. – Тернопіль, 2006. – 23 с.
12. Зонтаг С. Проти інтерпретації та інші есе / Сьюзен Зонтаг ; пер. з англ. Віктор Дмитрук. – Львів : Кальварія, 2006. – 320 с.
13. Зубрицька М. Ролан Барт / Марія Зубрицька // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької ; Центр гуманіт. досліджень ЛДУ ім. І. Франка, НТШ. – Львів : Літопис, 1996. – С. 378–379.
14. Зубрицька М. Homo legens. Читання як соціокультурний феномен / Марія Зубрицька. – Львів : Літопис, 2004. – 352 с.
15. Ігнатенко М. Інтерсеміотика / Микола Ігнатенко, Анатолій Волков // Лексикон загального та порівняльного літературознавства / кер. проекту А. Волков. – Чернівці : Золоті литаври, 2001. – С. 229–233.
16. Лавринович Л. Сучасний український постмодернізм – Напрямок? Стиль? Метод? / Лілія Лавринович // Слово і час. – 2001. – № 1. – С. 39–46.
17. Лотман Ю. Текст у тексті / Юрій Лотман ; пер. Мирослави Приходи // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької ; Центр гуманіт. дослідж. ЛДУ ім. І. Франка, НТШ. – Львів : Літопис, 1996. – С. 428–441.
18. Набитович І. Універсум sacrum'у в художній прозі (від модернізму до постмодернізму) : монографія / Ігор Набитович. – Дрогобич ; Люблін : Посвіт, 2008. – 600 с.

19. Нич Р. Світ тексту: постструктуралізм і літературознавство / Ришард Нич ; пер. з пол. Олена Галета. – Львів : Літопис, 2007. – 315 с.
20. Поліщук Я. О. Література як геокультурний проєкт : монографія / Ярослав Поліщук. – К. : Академвидав, 2008. – 304 с. – (Сер. «Монограф»).
21. Рітц-Ракул К. Поетика гіперроману у культурологічній та літературно-критичній перспективі (на прикладі романів М. Джойса, С. Моултропа, Ш. Джексона, М. Каверлі) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / К.П. Рітц-Ракул. – Дніпропетровськ, 2009. – 21 с.
22. Семків Р. Постмодернізм та іронія (типологізація нетипового) / Ростислав Семків // Слово і час. – 2000. – № 6. – С. 6–12.
23. Семків Р. Постмодернізм як дискусія та дискурсивність (з побіжними нотатками про українську літературну ситуацію) / Ростислав Семків // Література плюс. – 1999. – № 11/12. – С. 15.
24. Сиваченко Г. М. Зрушення кордонів: постсоціалізм чи постмодернізм? / Г. М. Сиваченко // Слово і час. – 1991. – № 12. – С. 55–62.
25. Сокол Л. Гіпертекст і постмодерністський роман / Людмила Сокол // Слово і час. – 2002. – № 11. – С. 76–80.
26. Старовойт І. Future in the past: Метафорика історії у постмодерній прозі / Ірина Старовойт // Наук. записки Нац. ун-ту «Києво-Могилянська академія». Філологія. – 1998. – Т. 4. – С. 31–33.
27. Хассан І. Культура постмодернізму / Іхаб Хассан ; пер. з англ. Оксани Тунської // Вікно в світ: зарубіжна література : наукові дослідження, історія, методика викладання. – 1999. – № 5 (8). – С. 99–111.
28. Татаренко А. Поетика форми в прозі постмодернізму (досвід сербської літератури) : монографія / Алла Татаренко. – Л.: ПАІС, 2010. – 544 с.
29. Літературно-джазові імпровізації: інтермедіальні студії. – за ред. С. Маценки, Львів: «Срібне слово». 2019.
30. Prosperov Novak S. Povijest hrvatske književnosti: svezak IV, Split: Marjan tisak, 2004
31. Bagić K. Uvod u suvremenu hrvatsku književnost. Zagreb_ Školskajniga, 2016.
32. Oraić Tolić D. Muška moderna i ženska postmoderna: rođenje virtualne kulture, Naklada Ljevak, Zagreb 2004
33. Симеонова-Конах Г. Постмодернізмът. Българският случай / Галя Симеонова-Конах. – София, : Факел, Изток-Запад, 2011. 229–233.

14. Інформаційні ресурси

Гіпертекст [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/Гіпертекст>.
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%BC>
<https://matrix-info.com/postmoderna-epoha-definitsiya-ta-paradoksi-identifikatsiyi-ukrayinskyj-postmodernizm/>